

Datum

05 JUNI 2019

Postbus 58285, 1040 HG Amsterdam

Ons kenmerk

SBK/99462/PL

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
De directeur Werknemersregelingen, ir. H. Ton
Postbus 90801
2509 LV DEN HAAG

Pagina

1 van 7

Onderwerp: U-toets conceptwetsvoorstel temporisering AOW-leeftijd

Geachte heer Ton,

Op vrijdag 10 mei jl. hebben wij uw verzoek ontvangen om het conceptwetsvoorstel temporisering AOW-leeftijd te beoordelen op uitvoerbaarheid. U hebt ons verzocht om zo snel mogelijk na het tot stand komen van een pensioenakkoord onze uitvoeringstoets op te leveren.

Hierbij sturen wij u ons oordeel toe.

De beleidsvoorbereiding van dit conceptwetsvoorstel en de periode voor de uitvoeringstoets zijn korter dan gebruikelijk. Daarnaast heeft u ons gevraagd het voorstel extra vertrouwelijk te behandelen. Wij hebben de uitvoerbaarheid en de haalbaarheid hierdoor minder goed kunnen beoordelen dan normaal. Dat geldt voor de gehele toets en in het bijzonder voor (de kosten voor) de onderdelen die in 2024 inwerking moeten treden. Na ommekomst van de gebruikelijke 6 wekentermijn voor een uitvoeringstoets (eind juni) zullen wij u in een eerste aanvullende toets nader informeren over de kosten van de AOW-maatregel en over de haalbaarheid van samenvoeging van het hoge en lage tarief voor het Lage Inkomensvoordeel in één categorie per 2020. Over de afschaffing van Jeugd LIV gaan wij graag nader in overleg met uw ambtenaren. Op (de kosten voor) dat onderdeel komen we in een tweede aanvullende uitvoeringstoets terug.

Samenvattend oordeel

Uitvoerbaarheid

De wijziging van de AOW-leeftijd is uitvoerbaar. Deze vergt geen ingrijpende ICT-aanpassing. Voorwaarde voor de uitvoerbaarheid is dat er geen sprake is van overgangsrecht. Met overgangsrecht is de wijziging in AOW-leeftijd niet uitvoerbaar per 2020.

De halvering van het tarief van het Jeugd Lage inkomensvoordeel (Jeugd LIV) is uitvoerbaar per 2020. Hetzelfde geldt voor de verlaging van het hoge LIV-tarief. Voor dit laatste geldt als voorwaarde dat het hoge en lage tarief apart onderscheiden blijven. Hoewel het hoge en lage tarief door het voorstel qua bedrag gelijk worden is samenvoeging in één categorie meer werk. Het vergt meerdere aanpassingen in systemen, communicatiemateriaal en bestanden. UWV kan op dit moment niet garanderen dat samenvoeging per 2020 haalbaar is.

Het voorstel is wel haalbaar als beide categorieën apart onderscheiden blijven. Dit is een optie waarin UWV binnen de krappe termijn van deze toets met zekerheid heeft kunnen vaststellen dat deze uitvoerbaar is per 2020. Wij onderkennen dat die optie qua communicatie minder gelukkig is omdat hiermee het hoge en lage tarief gelijk zijn.

Het apart blijven onderscheiden van een hoge en een lage LIV – dus niet samenvoegen in één categorie – vergt in ieder geval aanpassing van het aan ons voorgelegde wetsvoorstel.

In een eerste aanvullende uitvoeringstoets zullen wij het voorstel verder beoordelen. Deze toets zullen wij eind juni opleveren.

Het afschaffen van Jeugd LIV per 2024 is eveneens uitvoerbaar. Deze onderdelen hebben over meerdere jaren ICT-impact. De komende jaren zijn meerdere wijzigingen voorzien in onder andere de Wet tegemoetkoming loondomein (WTL). Hierdoor ontstaat mogelijk samenloop van die wijzigingen met implementatie van de onderdelen van het voorstel die in 2024 in werking moeten treden. Daarnaast is binnen de uitvoerende divisie (Gegevensdiensten) die de meeste werkzaamheden moet verrichten ten behoeve van het voorstel sprake van samenloop met andere implementatietrajecten van wet- en regelgeving. Wij zullen bezien of en welke wijzigingen gelijktijdig of volgtijdelijk op te pakken zijn en zullen hierover met u in overleg treden.

Haalbaarheid

De wijzigingen van de AOW-leeftijd en de tarieven van Jeugd LIV zijn voor ons onder voorwaarden haalbaar per de voorgestelde data van inwerkingtreding. Hierbij geldt het gebruikelijke voorbehoud van tijdige opdrachtverstrekking. Voor de wijziging in de AOW-leeftijd en de tarieven voor Jeugd LIV hebben wij uiterlijk 1 juli 2019 een implementatieopdracht nodig in verband met het tijdig kunnen informeren van onze klanten. Voor zowel de AOW- als de (Jeugd) LIV-maatregelen geldt daarnaast als voorwaarde dat er géén sprake is van overgangsrecht. Met overgangsrecht zijn de maatregelen niet per 2020 uitvoerbaar.

De verlaging van het hoge LIV-tarief is haalbaar per 2020 onder de voorwaarde dat het hoge en lage LIV-tarief beiden apart onderscheiden categorieën blijven. Of samenvoeging in één categorie haalbaar is per 2020 kan UWV op dit moment niet garanderen. In een eerste aanvullende uitvoeringstoets zullen we hierop terugkomen.

Het afschaffen van Jeugd LIV per 2024 is haalbaar. Hiervoor geldt 1 juli 2023 als uiterste datum waarop wij een implementatieopdracht moeten ontvangen. UWV kan overigens in 2024 nog niet alle wijzigingen in de systemen doorvoeren omdat UWV nog 5 jaar lang herberekeningen moet kunnen maken, pas daarna kan de software definitief worden aangepast.

Kosten

De kosten van de wijzigingen van de AOW-leeftijd kunnen wij op dit moment nog niet exact ramen. Deze kosten zullen beperkt zijn. Wij stellen voor dat wij u na ommekomst van de gebruikelijke 6 weken termijn een kostenoverzicht sturen.

Voor de tariefwijzigingen bij Jeugd LIV en LIV per 2020 zijn de incidentele kosten beperkt en de structurele kosten nihil.

Het afschaffen van Jeugd LIV in 2024 vergt systeemaanpassingen waarvan wij de kosten nu nog niet kunnen bepalen. We kunnen op dit moment alleen een eerste indicatie geven. Voor het uitzetten van de berekening in 2024 is onze voorlopige inschatting dat de eenmalige kosten UWV-breed tussen de € 0,5 en 1 miljoen zullen bedragen. Vervolgens zullen we nog 5 jaar lang herberekeningen moeten kunnen maken. Pas per 2029 kunnen we de berekeningen voor Jeugd LIV definitief stoppen. De wijzigingen per 2029 zullen meer kosten omdat deze een ingewikkeldere aanpassing van de rekensoftware vragen. Hiervan kunnen we momenteel nog geen inschatting maken, daarvoor bestaan nog te veel onzekerheden en afhankelijkheden. Wij stellen voor dat wij met uw ambtenaren nader overleggen over de vormgeving van deze maatregelen en vervolgens een kostenoverzicht verstrekken.

Er is op dit moment geen aanleiding te veronderstellen dat de totale kosten van het voorstel de grens van €5 miljoen zullen gaan overschrijden waarboven een toets door Bureau ICT-toetsing geboden is.

In de bijlage lichten wij ons oordeel toe.

Hoogachtend,

A handwritten signature in black ink, which appears to be 'Fred Paling', is written over the text 'Hoogachtend,'.

Fred Paling
Voorzitter Raad van Bestuur

Bijlage: Uitvoeringstoets temporisering AOW-leeftijd

BIJLAGE Uitvoeringstoets temporisering AOW-leeftijd

1. Uitvoerbaarheid

Temporisering verhoging AOW-leeftijd

De wijziging van de AOW-leeftijd is uitvoerbaar. Deze vergt geen ingrijpende ICT-aanpassing. Voorwaarde voor de uitvoerbaarheid is dat er geen sprake is van overgangsrecht. Met overgangsrecht is de wijziging in AOW-leeftijd niet uitvoerbaar per 2020.

De aanpassingen vergen tabelaanpassingen in meerdere systemen. Ook zijn er query's nodig met het oog op de aanpassing van de maximale einddatum (AOW-leeftijd) voor uitkeringen, de premieafdracht voor de vrijwillige verzekeringen en het doelgroepregister. Er zijn ook enkele wijzigingen nodig in de loonaangifte 2020 in verband met het feit dat de premieplicht eindigt in de maand waarin de AOW-gerechtigde leeftijd wordt bereikt. De specificaties voor de loonaangifte 2020 zijn al in de basis gereed en nagenoeg definitief. Aanpassing onder invloed van het voorstel zal voor 1 juli 2019 moeten worden doorgevoerd in de gegevensspecificaties.

De wijzigingen in de tabellen ten behoeve van de uitkeringsberekening zullen in september geëffectueerd moeten worden omdat in oktober al beschikkingen de deur uit gaan.

Wijziging tarieven (Jeugd-)LIV

De halvering van het tarief van het Jeugd Lage inkomensvoordeel (Jeugd LIV) is uitvoerbaar per 2020. Hetzelfde geldt voor de verlaging van het hoge LIV-tarief. Hiervoor geldt als voorwaarde dat het hoge en lage tarief apart onderscheiden blijven. Samenvoeging in één categorie samenvoeging zou een grote aanpassing betekenen in vooral de systemen en in mindere mate in de communicatie. UWV kan niet garanderen dit per 1-1-2020 te kunnen realiseren. UWV onderkent dat het handhaven van twee tarieven terwijl die qua bedrag gelijk zijn communicatief minder gelukkig is. Het is de enige manier waarop UWV op dit moment de haalbaarheid van uitvoering per 2020 kan garanderen. Op de beschikking spreken we dan nog steeds over hoge en lage LIV. We verwachten dat dit bij werkgevers veel vragen zal opleveren omdat het hoge en lage tarief qua bedrag gelijk zijn. Communicatie hierover is noodzakelijk, maar is waarschijnlijk onvoldoende om vragen en klachten van werkgevers te voorkomen.

Tegen deze achtergrond geven wij u in overweging om beide tarieven qua bedrag niet gelijk te stellen.

Het apart blijven onderscheiden van hoge en lage LIV – dus niet samenvoegen in één categorie – vergt aanpassing van het aan ons voorgelegde wetsvoorstel.

Op de mogelijkheid tot samenvoeging komen wij in een eerste aanvullende uitvoeringstoets terug. Deze zullen wij eind juni verstrekken.

De tarieven voor Jeugd LIV kunnen eenvoudig worden aangepast. De aanpassingen in de tabellen moeten voor 1-1-2020 worden doorgevoerd. Ook voor dit onderdeel geldt als voorwaarde dat er geen overgangsrecht wordt getroffen. Per jaar kan UWV slechts één tarief hanteren. Dit tarief geldt dan onvermijdelijk ook voor personen die momenteel al in aanmerking komen voor de Jeugd LIV. Hun werkgevers ontvangen dan in 2021 over het kalenderjaar 2020 een lager bedrag dan ze zonder het voorstel zouden hebben ontvangen. Het is van belang dat dit goed gecommuniceerd wordt in de toelichting op het wetsvoorstel en in nadere communicatie. Die communicatie zal voorafgaand aan 2020 moeten zijn afgerond omdat werkgevers vooraf moeten weten waar ze recht op hebben.

Het afschaffen van Jeugd LIV vergt een meerjarig ICT-traject. Eerst zal geregeld moeten worden dat er over de jaren 2024 en verder geen berekening van Jeugd LIV meer wordt opgestart. Dat is een eerste ICT-aanpassing. Het zal nog gedurende vijf jaar mogelijk moeten blijven om berekeningen over eerdere jaren te corrigeren. Het is nog niet te overzien wat er vanaf 2024 geschrapt kan worden en wat er tot 2029 intact moet blijven in onze systemen ten behoeve van

deze herberekeningen. Met ingang van 2029 zal de rekensoftware dus mogelijk nogmaals moeten aangepast om Jeugd LIV definitief uit de programmatuur te verwijderen. De aanpassingen in 2024 en 2029 zijn beide uitvoerbaar.

De komende jaren is sprake van een groot aantal wijzigingen bij de divisie die door het voorstel daadwerkelijk moet uitvoeren. Deze wijzigingen kunnen niet allemaal gelijktijdig geïmplementeerd worden. Er moet dus een goede planning komen voor de komende jaren. De werkzaamheden ten behoeve van het nu voorliggende wetsvoorstel kunnen van invloed kan zijn op de planning van andere implementatietrajecten.

2. Handhaafbaarheid

Het voorstel wijzigt niets in de handhaafbaarheid van de WTL door UWV.

Wat de LIV-onderdelen betreft is hiervoor relevant dat UWV zelf de berekening maakt. Het afschaffen van Jeugd LIV per 2024 betekent dat er nog tot 2029 correctieberekeningen gemaakt kunnen worden. Dit kan zich voordoen als gegevens in de polisadministratie achteraf onjuist blijken te zijn en er daardoor in jaren vóór 2024 te veel Jeugd LIV is verstrekt. Dit is een bestaand proces dat vooralsnog geen aanpassing behoeft.

3. Haalbaarheid beoogde invoeringsdatum

De wijzigingen van de AOW-leeftijd en de tarieven van Jeugd LIV zijn haalbaar per de voorgestelde data van inwerkingtreding. Hierbij geldt het gebruikelijke voorbehoud van tijdige opdrachtverstrekking. Voor de wijziging in de AOW-leeftijd en de tarieven voor Jeugd LIV hebben wij uiterlijk 1 juli 2019 een implementatieopdracht nodig in verband met het tijdig kunnen informeren van onze klanten.

Onder de voorwaarde dat het hoge en lage LIV-tarief als aparte categorieën blijven bestaan is de halvering van het hoge LIV-tarief haalbaar per 2020. Tevens geldt als voorwaarde dat de tarieven ruim vóór 2020 gepubliceerd en gecommuniceerd zijn en dat UWV vóór 1 juli 2019 implementatieopdracht ontvangt. Alleen dan kunnen werkgevers en werknemers tijdig worden geïnformeerd.

Samenvoeging van het hoge en lage LIV-tarief in één categorie kan UWV nu nog niet garanderen per 2020. In een eerste aanvullende toets komen we hierop terug.

Voor zowel de AOW- als de (Jeugd) LIV-maatregelen geldt als voorwaarde dat géén sprake is van overgangsrecht.

Het afschaffen van Jeugd LIV per 2024 is haalbaar mits UWV tijdig een implementatieopdracht ontvangt. Bedacht zij dat niet in 2024 alle wijzigingen doorgevoerd worden omdat UWV nog 5 jaar lang herberekeningen moet kunnen maken. Er zijn hiervoor twee ICT-aanpassingen nodig: één per 2024 en één per 2029. Beide aanpassingen zijn haalbaar mits er tijdig een implementatieopdracht wordt gegeven.

4. Effecten voor de klant

De temporisering van de AOW-leeftijd heeft effect op lopende uitkeringen van uitkeringsgerechtigden. Deze zullen als gevolg van de aangepaste AOW-leeftijd eerder eindigen dan bij aanvang van de uitkering was voorzien. We zullen onze klanten daarover moeten informeren. Voor de polissen van vrijwillig verzekerden betekent de aanpassing bovendien dat we bij het beëindigen van de premie-inning rekening houden met de nieuwe AOW-leeftijden. Wat de temporisering betekent voor de inkomens van uitkeringsgerechtigden is individueel bepaald. Het is niet generiek vast te stellen of het inkomen vóór en na het bereiken AOW-gerechtigde leeftijd hoger of lager is.

(Jeugd-)LIV beoogde de arbeidsmarktpositie van werknemers met een laag inkomen te stimuleren. Door de verlaging van de (Jeugd-)LIV-bedragen verdwijnt deze potentiële stimulering. Het effect van (Jeugd-)LIV op de werkgelegenheid laat het ministerie op dit moment onderzoeken.

Werkgevers gaan er financieel op achteruit: per 2020 zijn de bedragen voor de hoge LIV en de Jeugd LIV lager dan voorheen. Werkgevers krijgen per 2024 in het geheel geen tegemoetkoming meer voor jeugdige werknemers en werknemers in de categorie 100-125% WML. Het voorstel leidt wéér tot wijziging van de WTL. Het voorstel doet daarmee wederom een beroep op het doenvermogen van werkgevers om te begrijpen wat zij aan (Jeugd) LIV tegemoetkoming ontvangen, ook al hoeven zij daarvoor zelf niets te doen.

5. Effecten op de benodigde capaciteit

De wijzigingen van de AOW-leeftijd en de LIV-tarieven hebben geen effect op de capaciteit.

Er zijn op termijn mogelijk wel personele consequenties verbonden aan het afschaffen van Jeugd LIV omdat een deel van het ondersteunende proces voor de WTL wegvalt. Aanvankelijk zullen er ook na 2024 nog wel vragen en bezwaren zijn voor oude gevallen, maar het aantal zal na afschaffing van de regeling snel afnemen.

6. Eenmalige en structurele effecten op de uitvoeringskosten

De kosten van de wijzigingen van de AOW-leeftijd kunnen wij op dit moment nog niet exact ramen. Door de gehele organisatie heen moet communicatiemateriaal worden aangepast. Om de kosten van deze werkzaamheden goed te kunnen ramen is meer tijd nodig. Dit kan eventueel in een volgende uitvoeringstoets worden meegenomen. De eenmalige kosten zullen vermoedelijk echter beperkt zijn omdat er geen grote ICT-aanpassingen nodig zijn. Er zijn geen structurele effecten voorzien op de kosten.

Wij stellen voor dat wij u na ommekomst van de gebruikelijke 6 wekentermijn een kostenoverzicht sturen van de maatregelen in de AOW-leeftijd.

Voor de tariefwijzigingen bij Jeugd LIV en LIV zijn de incidentele uitvoeringskosten beperkt en de structurele uitvoeringskosten nihil.

Het afschaffen van Jeugd LIV in 2024 vergt systeemaanpassingen waarvan wij de kosten nu nog niet kunnen bepalen. We kunnen op dit moment alleen een eerste indicatie geven. Voor het uitzetten van de berekening in 2024 is onze voorlopige inschatting dat de eenmalige kosten UWV-breed tussen de € 0,5 en 1 miljoen zullen bedragen. Vervolgens zullen we nog 5 jaar lang herberekeningen moeten kunnen maken. Pas per 2029 kunnen we de systemen voor de berekeningen voor Jeugd LIV helemaal afbouwen. De wijzigingen per 2029 zullen meer kosten omdat deze een ingewikkeldere aanpassing van de rekensoftware vragen. Hiervan kunnen we momenteel nog geen inschatting maken, daarvoor bestaan nog te veel onzekerheden en afhankelijkheden. Wij stellen voor dat wij met uw ambtenaren nader overleggen over de vormgeving van deze maatregelen en vervolgens een kostenoverzicht verstrekken.

Er is op dit moment geen aanleiding te veronderstellen dat de totale kosten van het voorstel de grens van €5 miljoen zullen gaan overschrijden waarboven toetsing door Bureau ICT-toetsing geboden is.

7. Effecten op regeldruk (administratieve lasten)

Het voorstel heeft geen effect op de regeldruk.

8. Gevolgen voor de verantwoordings- en beleidsinformatie

Het aanpassen van de AOW-leeftijd heeft geen effecten op de verantwoordingsystematiek.

Met het afschaffen van Jeugd LIV vervalt ook een deel van de huidige verantwoordings- en beleidsinformatie over de WTL. De kosten van deze aanpassingen kunnen we op dit moment nog niet vaststellen omdat wij niet weten in welke mate en in welk tempo de verantwoordings- en beleidsinformatie aangepast moet worden. In het verzoek om uitvoeringstoets heeft SZW geen specifieke informatie gevraagd in relatie tot de tariefverlaging of afschaffing van (Jeugd) LIV.

9. Implementatie/risico's/control

Het voorstel raakt de rekenmodule van de WTL. Er zijn ook nog andere wijzigingen in het verschiet voor deze rekenmodule.

Het is niet mogelijk meerdere projecten te starten die aanpassingen aan deze rekenmodule moeten realiseren met verschillende ingangsdata. Het verdient daarom de voorkeur om de wijzigingen in de rekenmodule zoveel mogelijk gebundeld door te voeren. Mocht het voorstel en andere wijzigingen niet verenigbaar blijken en de daarbij behorende implementatiedata, dan kan dat gevolgen hebben voor de haalbaarheid van die andere wijzigingen.

10. ICT/IV

Uiterlijk in 2025 moet de rekenmodule van de WTL zijn aangepast. Vijf jaar daarna kan de software voor de berekening van Jeugd LIV en LIV worden verwijderd. Deze wijzigingen zullen moeten worden opgenomen in het meerjarige projectportfolio.

Beide aanpassingen raken de rekenmodule van de WTL. Aandachtspunt vormen andere beleidsvoornemens die wijziging van de rekenmodule in het vooruitzicht stellen.

11. Gegevensuitwisseling

De aanpassing in het tempo van verhoging van de AOW-leeftijd kan leiden tot aanpassing van gegevensleveringen aan bijvoorbeeld pensioenuitvoerders.

De aanpassing van de tarieven is niet van invloed op de gegevensuitwisseling tussen UWV en haar klanten of tussen UWV en de Belastingdienst.

Na het afschaffen van Jeugd LIV zullen de volumes van de WTL-bestandsuitwisselingen tussen UWV en Belastingdienst en tussen Belastingdienst en werkgevers aanzienlijk afnemen omdat die bestanden geen werknemers meer bevatten die voor Jeugd LIV in aanmerking zouden zijn gekomen.

12. Privacy

Het wetsvoorstel heeft geen gevolgen voor de privacy van onze klanten.

UWV zal per 2024 geen berekeningen meer uitvoeren voor Jeugd LIV. Dat betekent dat de gegevens over deze personen niet meer in de bestanden zullen zitten die UWV maakt ten behoeve van de Belastingdienst en werkgevers.

Deze gegevens zijn bekend bij – want afkomstig van – diezelfde werkgevers en in die zin heeft het stoppen van deze leveringen geen invloed op de privacy en privacybescherming.

